

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
Federalno ministarstvo poljoprivrede,
vodoprivrede i šumarstva**

**BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
FBiH Ministry of Agriculture, Water
Management and Forestry**

Na temelju Odluke o usvajanju Programa utroška sredstava sa kriterijem raspodjele sredstava „Subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima – Poticaj za veterinarstvo“ utvrđenog proračunom Federacije BiH za 2023. godinu („Službene novine Federacije BiH“, br. 30/23 i 90/23), Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva donosi:

**PLAN
NADZORA AFRIČKE SVINJSKE KUGE U POPULACIJI DIVLJIH
SVINJA NA PODRUČJU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

Prosinac 2023

SAŽETAK

S obzirom na pojavu afričke svinjske kuge (ASK) na teritoriji Bosne i Hercegovine neophodno je implementirati Plan nadziranja afričke svinjske kuge u populaciji divljih svinja na području Federacije BiH koji ima za cilj utvrđivanje cirkulacije virusa u populaciji divljih svinja. Planom su obuhvaćena sva lovišta u Federaciji BiH u kojima su prisutne divlje svinje, te koji su ovom Ministarstvu dostavili podatke o ukupnom broju divljih svinja i planiranom odstrjelu. U realiziranju ovog plana neophodno je učešće svih lovačkih društava, nadležnih veterinarskih stanica i Veterinarskog fakulteta u Sarajevu sa pripadajućim laboratorijama za dijagnostiku ASK. Planom je predviđeno da se provede laboratorijska dijagnostika svake pronađene uginule divlje svinje kao i 250 uzoraka odstrijeljenih divljih svinja ravnomjerno raspoređenih po svim lovištima ovisno o ukupnom broju odstrijeljenih divljih svinja tijekom lovne sezone. Uzorkovanje odstrijeljenih divljih svinja provoditi će nadležne veterinarske stanice tijekom post mortem pregleda, dok će uzorkovanje pronađenih uginulih divljih svinja provoditi veterinari ili lovci, te ih dostavljati nadležnoj veterinarskoj stanici. Laboratorijska dijagnostika provoditi će serološkom i PCR metodom. Sredstva za ovu namjenu osigurana su u Proračunu Federacije BiH namijenjenog Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva. Predloženi Plan će se dalje razvijati u skladu sa povećanjem kapaciteta i financijske pomoći i uzimajući u obzir razvoj epizootiološke situacije. S obzirom da nisu ispunjeni preduvjeti za izradu Programa sa svim neophodnim komponentama, odlučeno je da se ovaj Plan koristi kao alat za početak nadzora i uspostavljenje sistema praćenja bolesti u Federaciji BiH.

UVOD

Opis afričke svinjske kuge

Afrička svinjska kuga (ASK) je bolest specifična za domaće i divlje svinje, koja nije prenosiva na ljude. Bolest je odavno prisutna u Africi a iz Afrike je, u više navrata, uvedena na evropski kontinent. ASK uzrokovana je velikim, složenim, dvolančanim DNK virusom koji pripada porodici Asfarviridae. Virus ASK napada domaće i divlje svinje, uključujući bradavičaste svinje i grm svinje/crvene riječne svinje u Africi i divlje svinje u Euroaziji. Mekani krpelji iz roda *Ornithodoros* mogu biti zaraženi vrlo dugo i djelovati kao rezervoar, posebno u istočnoj Africi gdje se virus održava u silvatičkom ciklusu koji uključuje bradavičaste svinje i vrstu krpelja *O. moubata* koji živi u njihovim jazbinama.

Bolest se zbog klimatskih promjena posljednjih godina brzo širi na Europskom kontinentu. Trenutačno postoji 24 genotipa virusa dok je u Europi prisutan genotip II. Iako ASK izaziva teška oboljenja svinja, ljudi se ne mogu zaraziti odnosno bolest nije zoonoznog karaktera. Virus ASK je stabilan u vanjskoj sredini i može dugo preživjeti u proizvodima od mesa, što može dovesti do prenošenja ASK na velike udaljenosti. Virus se širi direktnim kontaktom zdrave sa zaraženom životinjom i indirektnim putem inficirane hrane i vode, predmetima, odjećom, obućom, opremom, vozilima i dr. U svijetu ne postoji cjepivo protiv ASK. Prisutnost virusa znatno utiče na međunarodnu trgovinu i na lokalnu proizvodnju posebno tamo gdje svinjogojstvo ima značajnu ulogu u poljoprivredi, a svinjetina igra važnu ulogu u konzumiranju mesa. Inkubaciono razdoblje odnosno razdoblje o ulaska virusa u organizam

